

استرسی راند بالینی

Clinical Round Anxiety

دکتر مسعود یوسفی^۱^۱ عضو مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، استادیار گروه میکروبیولوژی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی، مشهد، ایران.

نویسنده مسئول: دکتر مسعود یوسفی

مشهد، میدان امام رضا (ع)، بیمارستان امام رضا (ع)، آزمایشگاه مرکزی، تلفن: ۰۵۱۳۸۰۲۲۲۰۶، پست الکترونیک: youssefim@mums.ac.ir

چکیده

دانشجویان باید ضروریات آموزشی هر بخش را فراگیرند و راه کنترل و سنجش فراگیری آزمون پایان بخش است. آموزش بصورت بحث در گروه های کوچک همراه با حفظ کرامت انسانی دانشجویان و احترام متقابل و بحث گروهی فارغ از استرس میتواند راهبردی مناسب برای برگزاری یک راند موفق باشد

گهگاه در راندهای بالینی روش تدریس و بحث همراه با استرس برای شرکت کنندگان در راند است. استرس سبب کاهش فرآیند یادگیری می شود و انگیزه و علاقه و توجه دانشجویان را تحت تاثیر قرار می دهد. در این شکی نیست که

Abstract

Occasionally teaching and discussed in clinical rounds is accompanied with anxiety of students participating the round. Anxiety reduces the learning outcomes and affects motivation and interest of the students. There is no doubt that students should learn the main

topics or so called "must learn" of each ward and the final exam seems to be a suitable tool for monitoring and evaluation of such learning. Training as a small group discussion with human dignity and mutual respect and a discussion without anxiety can be a good strategy for a successful clinical round.

منتقل شود، دانشجوی تخت نخست با شرمساری نگاهی به بیمار تختش میکند و به این می اندیشد که پس از راند چگونه به عنوان دکتری جوان همان بیمار را مورد مصاحبه و معاینه و شرح حال جهت تکمیل پرونده قرار دهد؟

دانشجویان در فاصله جابجایی راند از تختی به تخت بعدی، مخفیانه به ساعت‌هایشان نگاه می کنند و لحظه شماری می کنند که چه موقع این راند پر استرس تمام می شود. در واقع دانشجو به جای اینکه از لحظه لحظه بودن با استاد، بهره آموزشی ببرد، تنها لحظه شماری پایان پروسه این آموزش سخت را دارد و حال آنکه علمای آموزش پزشکی معتقدند از مهمترین عوامل عدم یادگیری، استرس است و علمای علم روانشناسی هم می گویند تخریب فرد در حضور جمع، کل اعتماد به نفس او را به مخاطره می اندازد.

خوشبختانه اینگونه منش های همراه با تخریب شخصیتی امروزه کمتر شده است و آموزش پزشکی دیگر کمتر به آموزش پادگانی تشبیه می شود. در این شکی نیست که دانشجو باید **must learn** های هر بخش را فرا بگیرد و عدم فراگیری به منزله تجدید دوره خواهد بود و قطعاً استاد حق قانونی تجدید دوره دانشجوی کمتر آماده را دارد.

اما راهکار مناسب برای یک راند مفید بالینی چگونه باید باشد؟ نمونه ای از راندهای مفید بالینی که نگارنده در دوران دانشجویی خود در داخل و خارج کشور تجربه نموده است، بدین صورت است که راند در واقع مکانی برای آموزش و تکمیل اندوخته های علمی دانشجو و راهگشای مطالعات بعدی اوست. در این

موضوعی که در این گفتار به بحث گذاشته شده امری است مهم در آموزش بالینی پزشکی که علیرغم اهمیت، معمولاً کمتر در مباحث آموزش پزشکی به آن پرداخته می شود. به دلیل مسؤلیتم به عنوان مسؤل کمیته مشورتی دانشجویی دانشگاه، مکرراً پای درد دل دانشجویان بخصوص دانشجویان پزشکی می نشینم. درد دل مشترک گروه قابل توجهی از این دانشجویان، که در اینجا سعی می شود به بیان خود دانشجویان آورده شود، بخشی از آموزش بر بالین توأم با استرس و قدری هم همراه با تخریب شخصیتی دانشجو است و اینکه در مواردی در حین آموزش بالینی حرمت و کرامت انسانی دانشجو کمتر رعایت می شود. دانشجویان لحظات دلهره آوری را توصیف می کنند که در انتظار شروع راند هستند و با نگرانی استاد را دنبال می کنند که کنار کدام تخت خواهد ایستاد، دانشجویی که مسؤل آن تخت است، آهی از نهادش بر می خیزد و سایر دانشجویان از اینکه نوبت راند بیمارشان نیست، موقتاً نفس راحتی می کشند اما این نفس راحت دیری نمی پاید و سؤالات استاد از تک تک دانشجویان همراه می شود با استرس جمعی دانشجویان و تپش قلبهایی که به بیان دانشجویان، گاه دیگر می خواهد از سینه بیرون بیافتد. راهکار برخی دانشجویان برای فرار از این شرایط پر استرس، عدم مواجهه چشمی با استاد است. این دانشجویان سر به زیر افکنده و کفپوش اتاق را نگاه می کنند تا مبادا مخاطب سؤال قرار گیرند، اما گویی این راهکار چندان موفق نیست؛ چون اتفاقاً استاد دنبال آنهایی است که بیشتر خود را پنهان کرده اند، این دقایق، به تعبیر برخی دانشجویان، همچون ساعت می گذرند. هنگامی که قرار است راند به تخت بعدی

کمتز آماده! بلکه به معنای واقعی کلمه یک small group discussion باشد و در آن دانشجویان بتوانند در بحث مشارکت فعال بدور از استرس داشته باشند. به نظر می رسد آموزش در فضایی با استرس کمتر و با رعایت احترام متقابل استاد و دانشجو وبا حفظ کرامت انسانی دانشجو امری است که حائز اهمیت بالای آموزشی بوده و لازم است در مباحث آموزش پزشکی بالینی مورد بحث صاحب نظران این حوزه قرار گیرد.

گونه راندها معمولا استاد با گشاده رویی، به جای جستجوی دانشجوی کمتز آماده، سؤالاتی را از کل جمع دانشجویان حاضر می پرسد مثلاً: «کدامیک از شما می تواند علائم...» را نام ببرد؟» و یا «کسی می تواند پاسخ ایشان را تکمیل تر کند؟» و اینگونه مشارکت اکثر دانشجویان در بحث بدون دلهره فراهم می شود. در واقع آن راندی بهترین بازده آموزشی را خواهد داشت که نه مانند کلاس تئوری استاد متکلم وحده باشد و نه جلسه ای برای محاکمه پراسترس دانشجویان